

Capitolul 3

Panoul de control

Instrumentele studiate în capitolul precedent permit realizarea unui spectru larg de operații, dar nu asigură un control rigid asupra poziționării și dimensiunii exacte a obiectelor, nu realizează direct transformările de text și alte operații. O gestionare exactă a tuturor operațiilor se efectuează prin intermediul panoului de control – un instrument mai desăvârșit pentru realizarea oricăror acțiuni de modificare și poziționare a obiectelor grafice și a blocurilor de text.

În cazul prelucrării textului, instrumentul respectiv permite doar selectarea și operațiile primare: copierea, deplasarea, lichidarea, în timp ce panoul de control permite accesul la toate elementele structurale ale caracterelor și paragrafelor de text.

Cu ajutorul panoului de control dimensiunile obiectelor grafice și ale blocurilor de text pot fi stabilite cu exactitate de sutimi de milimetru, ceea ce în cazul utilizării instrumentului respectiv nu e întotdeauna posibil. Unghiul de rotire al obiectelor poate fi schimbat și el cu orice exactitate dorită.

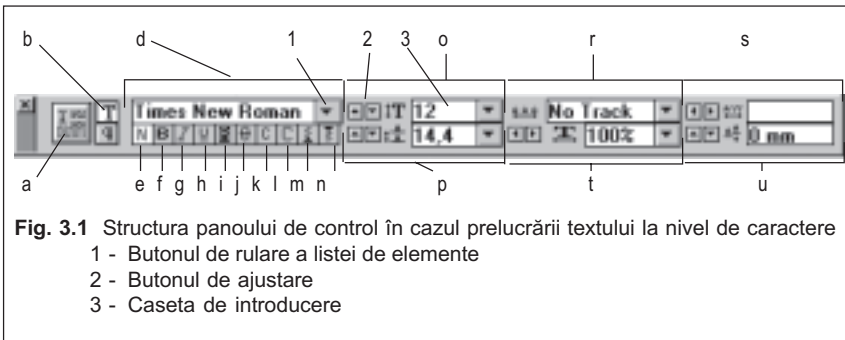
Generalizând cele spuse mai sus, putem concluziona: aranjarea primară a textului și operațiile elementare pot fi realizate cu ajutorul instrumentelor din cutia cu instrumente, iar stabilirea finală a proprietăților (atât structurale, cât și geometrice) se va realiza cu ajutorul elementelor panoului de control.

Ce este panoul de control? O casetă grafică, în care sunt prezentate caracteristicile pentru obiectul selectat: fie el text sau element grafic. Corespunzător, conținutul casetei se schimbă și în dependență de instrumentul activ. (fig. 3.1).

În cele ce urmează vor fi analizate componentele panoului de control pentru fiecare categorie de instrumente (obiecte) și caracteristicile textului și ale elementelor grafice, care pot fi modificate cu ajutorul acestui panou.

Gestionarea panoului de control

Ca și celelalte elemente de control ale sistemului PageMaker panoul de control prezintă o casetă flotantă, care poate fi deplasată pe suprafața de lucru în orice poziție comodă pentru utilizator. Deplasarea se realizează prin plasarea cursorului grafic la banda verticală albastră din partea stângă a panoului și acționarea butonului stâng mouse. Conturul panoului se va deplasa concomitent cu unitatea mouse. La eliberarea butonului, panoul va trece în poziția pe care o ocupa conturul său. Panoul, ca și oricare alt element, poate fi înlăturat de pe suprafața de lucru sau replasat pe ea. Înlăturarea poate fi realizată în unul din următoarele moduri: sau prin activarea butonului de închidere de pe panou (butonul cu linii diagonale), sau prin selectarea opțiunilor **Window – Hide Control Palette** din meniul sistemului, sau prin combinația de taste **Ctrl + “ ’ ”**. Reactivarea panoului se va realiza prin apăsarea aceleiași combinații de taste **Ctrl + “ ’ ”** sau prin selectarea opțiunilor **Window – Show Control Palette** din meniu.

Prelucrarea textului (la nivel de caractere)

Activarea regimului de prelucrare a textului la nivel de caractere. În panoul de control pentru text se activează (prin un click simplu) elementul **b** al panoului. Panoul de control capătă structura indicată în fig. 3.1.

În panoul de control PageMaker sunt prevăzute următoarele operații de formatare a textului:

1. Selectarea caracterului (în sens de set de caractere)
2. Selectarea variației caracterelor (caractere normale, semigrase, italice, subliniate, reverse, tăiate, majuscule mici, majuscule mari, indici superiori și inferiori)
3. Selectarea dimensiunii caracterului
4. Selectarea distanței între rândurile de caractere
5. Selectarea spațierii standard și selective între caractere (în linie)
6. Selectarea lățimii caracterului (fără schimbare a dimensiunii după înălțime)
7. Selectarea poziției față de linia de bază a rândului.

Pentru realizarea oricărei dintre operațiile menționate este necesară o operație de preprocesare și anume marcarea fragmentului de text cu instrumentul de prelucrare a textului. Toate schimbările efectuate în rezultatul operației selectate din panoul de control vor fi aplicate doar asupra fragmentului selectat.

Selectarea caracterului. După marcarea textului vă deplasați la panoul de control, elementul **d**. Acest element conține lista tuturor seturilor de caractere digitale accesibile sistemului PageMaker la calculatorul dat, indicate prin numele lor. Pentru a activa lista cu seturi de caractere realizați un click pe butonul cu triunghi nergu, plasat în partea dreaptă a elementului de control. Va apare caseta listei, însoțită de o bandă derulantă, cu ajutorul căreia puteți să vă deplasați prin lista de caractere. Setul necesar de caractere îl puteți alege prin un click simplu pe denumirea caracterului. Blocului marcat de text i se va atribui caracterul selectat.

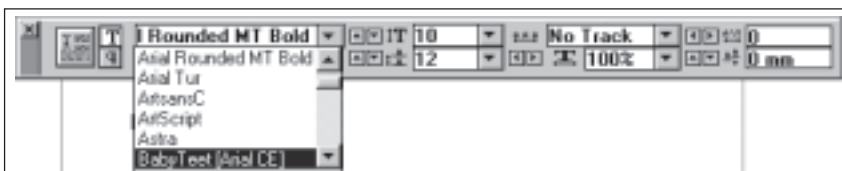

Fig. 3.2 Selectarea setului de caractere necesar

Un neajuns al acestei operații este imposibilitatea de a vizualiza până la aplicare (în caz general) aspectul textului după impunerea noului set de caractere. Din acest motiv este necesară prezența unui catalog de fonturi, care ar permite selectarea a priori a caracterului necesar după nume.

Selectarea variației caracterelor. Conține un set de operații de aplicare a unor caracteristici specifice pentru fragmentele de text selectate.

Elementele de aplicare a transformărilor sunt notate în panoul de control prin indicii **e - n** (fig. 3.1) și au următoarele semnificații:

- e – N (normal)** - anulează toate transformările aplicate asupra caracterelor selectate; caracterele revin la forma standard de reprezentare.
- f – B (bold)** caracterelor marcate li se aplică variația “semigras” – trăsăturile literelor se îngroașă, fără a schimba înălțimea simbolurilor.
- g – I (italic)** – simbolurile marcate capătă o înclinație ușoară spre stânga, pentru seturile de caractere cu serife trăsăturile literelor pot căpăta trăsături mai rotunjite.
- h – U (underline)** – textul căruia i se aplică această opțiune este subliniat cu o linie ce se aplică sub linia de bază a rândului.
- i – R (reverse)** - text reversiv – textului i se atribuie culoarea albă pentru scriere pe un fond colorat.
- j – Q (Strikethru)** – text tăiat. Textului i se aplică o linie ce trece prin mijlocul caracterelor de rând.
- k – c (Small Caps)** – scriere cu majuscule de dimensiunea literelor de rând.
- l – C (Caps)** – scriere cu majuscule. Simbolurile minuscule (de rând) din fragmentul marcat se înlocuiesc prin majusculele respective.
- m – ^s** (superscript) – indice superior. Fragmentul marcat se micșorează ca dimensiune și se ridică față de nivelul de bază al rândului.
- n – _s** (subscript) - indice inferior. Fragmentul marcat se micșorează ca dimensiune și se coboară față de nivelul de bază al rândului.

Selectarea dimensiunii caracterelor. Poate fi selectată o dimensiune standard, activând lista dimensiunilor (elementul **o** în panoul de control al textului) prin acționarea butonului de rulare a listei din partea dreaptă a elementului **o** sau o dimensiune nestandard, variind valoarea dimensiunii cu exactitate de 0.1 puncte pornind de la o anumită mărime inițială. Variația fină a dimensiunii se va realiza prin intermediul butoanelor de ajustare ale elementului **o**. Pentru o aplicare mai rapidă a dimensiunii nestandard se introduce valoarea

ei exactă de la tastatură, plasând mai întâi cursorul în caseta de introducere.

Selectarea distanței dintre rânduri. Ca și în cazul precedent poate fi selectată o distanță standard, activând lista distanțelor (elementul **p** în panoul de control al textului) prin acționarea butonului de rulare a listei din partea dreaptă a elementului **p** sau o distanță arbitrară, variind valoarea distanței cu exactitate de 0.1 puncte pornind de la o anumită mărime inițială. Pentru o aplicare mai rapidă a transformărilor, valoarea exactă a distanței se va introduce de la tastatură, după plasarea cursorului în caseta de introducere.

Selectarea intervalelor între caractere. Setarea se face activând lista intervalelor standard - spațierea tracking (*normal*, *mic(tight)*, *foarte mic(very tight)*, *mare(loose)*, *foarte mare(very loose)*), apoi selectând intervalul necesar (elementul **r**, caseta stângă). Pentru spațierea selectivă (kerning) este posibilă selectarea intervalului cu exactitate de 0.01 din dimensiunea literii *m* (spre mărire sau micșorare) utilizând butoanele de variație din partea stângă a elementului de setare **s** sau prin fixarea directă a intervalului necesar în caseta de introducere a valorii.

Selectarea lățimii caracterului. Pentru a conferi textului un aspect reușit din punctul de vedere al designului nu e necesar să se folosească cât mai multe seturi diferite de caractere. În unele cazuri este mai reușită transformarea aceluiași set de caractere prin variația lățimii lor. Pentru realizarea acestei operații se va folosi elementul **t** al panoului. El permite selectarea unei lățimi standard din listă (între 70 și 130%) sau o lățime nestandard (între 5 și 250%). Pentru aplicarea lățimii din listă e suficient să se selecteze valoarea respectivă din listă. Lățimea nestandard poate fi aplicată cu ajutorul butoanelor de variație din partea stângă a elementului sau indicând valoarea exactă a lățimii în caseta de introducere.

Selectarea poziției față de linia de bază a rândului. Textul poate fi ridicat sau coborât față de linia de bază folosind elementul **u** al panoului. Valoarea coborârii se indică prin numere negative, a ridicării – prin numere pozitive. Poate fi indicată direct în caseta de introducere sau modificată cu pasul de 0.1 mm prin butoanele de control ale elementului.

Orice operație poate fi aplicată textului marcat prin activarea elementului a - de aplicare a transformării.

Prelucrarea textului (la nivel de paragraf)

Activarea regimului de prelucrare a paragrafelor. În panoul de control pentru text se activează (prin un click simplu) elementul **c** al panoului. Se obține acces la opțiunile indicate în fig. 3.3.

În acest regim modificările vor fi aplicate nu numai textului marcat, ci și tuturor paragrafelor, marcate integral sau parțial.

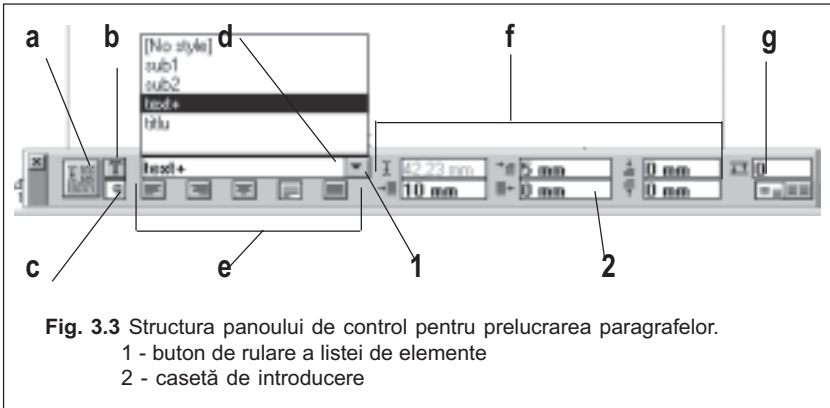

Fig. 3.3 Structura panoului de control pentru prelucrarea paragrafelor.

- 1 - buton de rulare a listei de elemente
- 2 - casetă de introducere

Operațiile accesibile în regimul de prelucrare a paragrafelor

1. Selectarea sitlului paragrafului
2. Selectarea alinierii
3. afișarea poziției cursorului față de marginea stângă a paragrafului
4. Selectarea spațiilor paragrafului (din stânga, dreapta, de sus și jos) față de marginile fizice și a deplasării primei linii a paragrafului
5. Fixarea dimensiunii rețelei de aliniere și ajustarea paragrafului la această rețea.

Selectarea stilului. Operația presupune aplicarea întregului paragraf al unei serii de proprietăți fixate a priori – caracterul, variațiile și dimensiunea lui, modul de aliniere, spațiile, etc (mai detaliat componentele stilului vor fi cercetate în capitolul 5). Lista stilurilor accesibile poate fi desfășurată prin activarea butonului de rulare (elementul **d** al panoului).

Selectarea alinierii paragrafului. Alinierea paragrafului este modul de aranjare a rândurilor de text față de marginile fizice ale paragrafului. Sistemul PageMaker permite cinci tipuri de aliniere: după marginea stângă; după centrul rândurilor; după partea dreaptă; după ambele părți, ultimul rând fiind aliniat la stânga; după ambele părți, ultimul rând fiind extins după lățimea paragrafului. Corespunzător acestor opțiuni în panoul de control sunt prezente 5 butoane, care permit selectarea tipului necesar de aliniere pentru paragraful selectat (elementul **e**).

Poziționarea paragrafului față de marginile fizice ale blocului de text se realizează prin fixarea mărimilor respective în casetele blocului **f** al panoului. Pictogramele (indicatoarele grafice) care însoțesc fiecare casetă a blocului indică partea căreia i se va aplica mărimea de deplasare introdusă. În același bloc e prezentă caseta informațională care indică poziția cursorului față de marginea stângă a paragrafului (în milimetri).

Fixarea dimensiunii rețelei de aliniere și ajustarea poziției paragrafului la rețea. E un element mai puțin utilizat al panoului de control, care însă permite aranjarea paragrafelor într-o ordine strictă, poziționându-le față de o rețea imaginară (invizibilă), distanța între nodurile căreia se fixează în caseta superioară a elementului **g**. Butoanele din partea inferioară activează /dezactivează "alipirea" paragrafului de nodurile rețelei.

Transformările pot fi aplicare paragrafelor selectate prin activarea elementului **a** de pe panoul de control.

Panoul de control pentru transformările aplicate elementelor grafice și blocurilor text

În cazul prelucrării "geometrice" (modificării dimensiunilor, deplasării în pagină, rotirii, deformării verticale, redimensionării, etc.) vom folosi instrumentul de prelucrare sau pentru desenarea obiectelor grafice respective. E necesar de menționat, că în cazul utilizării instrumentelor de deplasare în pagină sau a celor de desenare în panoul de control avem doar coordonatele în pagină a cursorului grafic,

iar după finalizarea creării obiectului (în cazul instrumentelor de desenare) structura panoului e aceeași ca și în cazul utilizării instrumentului de prelucrare. Din acest motiv este suficient să studiem structura panoului de control în cazul utilizării instrumentului de prelucrare pentru următoarele categorii de elemente: blocuri de text, figuri geometrice. În general, chiar și pentru aceste 2 categorii structura panoului este similară, unica excepție fiind liniile drepte. Pentru ele structura panoului se modifică, permițând o serie de operații suplimentare. (fig. 3.4)

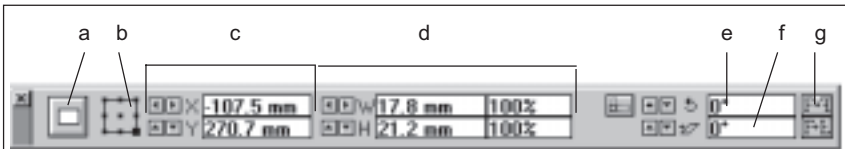

Fig. 3.4 Structura panoului de control pentru transformarea elementelor grafice, imaginilor și blocurilor de text

Pentru blocurile de text și elementele grafice (exceptând liniile drepte) panoul de control ne oferă următoarele posibilități de transformare:

1. Selectarea punctului de control activ
2. Deplasarea obiectului, modificând coordonatele punctului de control activ
3. Modificarea dimensiunilor (în unități metrice sau în procente)
4. Rotirea obiectului
5. Deformarea verticală
6. Obținerea “oglinzii” orizontale sau verticale.

Selectarea punctului de control activ. În elementul **b** al panoului e prezentată o structură pătratică în care sunt evidențiate colțurile, mijlocul laturilor și centrul figurii. Click-ul pe unul din punctele de control îl va activa. În casetele de coordonate vor apare coordonatele punctului selectat, iar toate transformările ulterioare vor fi realizate în raport cu acest nod.

După selectarea punctului de control apare **posibilitatea de a deplasa obiectul** marcat prin modificarea coordonatelor punctului

de control. Modificarea fină a coordonatelor poate fi realizată prin intermediul butoanelor de variație aflate în stânga casetelor cu coordonate **c** (poziția obiectului se va modifica în direcția indicată pe pictograma butonului de control). Pentru o deplasare “depărtată” coordonatele noi vor fi introduse direct în casetele pentru coordonate.

Panoul de control permite și **redimensionarea exactă a obiectelor**. Operația poate fi realizată în câteva moduri, cel mai simplu fiind indicarea noilor dimensiuni în casetele pentru dimensiuni ale elementului **d** al panoului. Pentru o redimensionare “fină” vor fi folosite butoanele de control din stânga casetelor. Uneori este indicată redimensionarea procentuală. În acest caz se indică gradul de comprimare (relaxare) a imaginii în casetele marcate cu semnul procentului. Toate procedurile de redimensionare vor fi efectuate în raport cu punctul de control activ: el e unicul punct, poziția căruia nu se schimbă în cadrul transformării.

Rotirea obiectelor poate fi gestionată nu numai de instrumentul de rotire, ci și de panoul de control, prin intermediul elementului **e**. Introducând valoarea în grade a unghiului de rotație, se va obține o rotire a obiectului marcat (fie el bloc text sau element grafic). Centru de rotație va fi punctul de control activ. Rotirea “fină” poate fi realizată prin utilizarea butoanelor de variație din partea stângă a elementului.

Notă: fixarea unui unghi de rotație negativ va roti obiectul în direcția acelor de ceasornic, a unui unghi de rotație pozitiv – în direcție opusă.

Deformarea obiectelor – modificarea conturului prin abatere de la linia verticală de delimitare a obiectului. În caseta de date (elementul **f**) se va indica unghiul de înclinare. În cazul unui unghi pozitiv se va realiza o înclinare spre dreapta, în cazul aplicării unghiului negativ o înclinare spre stânga. De remarcat că în cazul deformării unui bloc de text se va schimba nu numai conturul blocului, ci și înclinația literelor. Modificarea “fină” a unghiului de deformare se va realiza cu ajutorul butoanelor de control.

Obținerea imaginii oglindă (orizontală sau verticală) . Este o operație care ține de preprocesarea publicației pentru tiparul originalului tipografic. Se folosește în cazul când este necesar de a tipări conținutul publicației “în oglindă” în lipsa unei imprimante PostScript. Panoul

de control permite întoarcerea elementelor grafice și a textului direct pe pagină, în raport cu punctul de control selectat. Cele două butoane ale elementului **g** din panoul de control realizează: butonul superior – rotirea față de axa verticală a obiectului; cel inferior - rotirea față de axa orizontală. Axa va trece prin punctul de control activ.

Prelucrarea liniilor drepte prin intermediul panoului de control

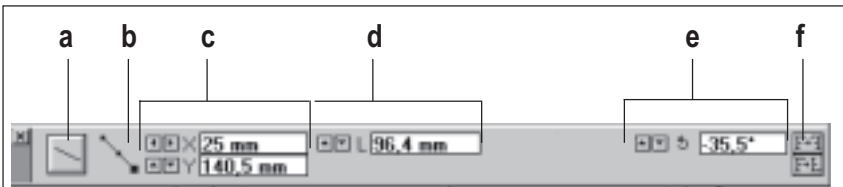

Fig. 3.5 Panoul de control pentru prelucrarea liniilor

a - butonul de aplicare a transformării	d - caseta de modificare a lungimii
b - punctele de control	e - caseta de modificare a unghiului
c - coordonatele punctului activ	f - butoanele de inversare

În cazul selectării unei linii, panoul de control va căpăta o structură specifică, care permite prelucrarea efectivă a acestui tip de obiecte (fig. 3.5). Ca și pentru celelalte obiecte selectate, vor fi indicate punctele de control, numărul lor fiind însă redus până la 3 (două pentru extremități și unul pentru mijlocul liniei). Pentru punctul de control activ vor fi prezentate coordonatele. Suplimentar, în panoul de control va fi indicată lungimea liniei și unghiul de înclinare. Ambii parametri pot fi modificați atât direct (prin introducerea unor valori noi în casetele respective), cât și prin modificarea valorilor cu ajutorul butoanelor de variație, amplasate în stânga casetelor.